

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم

بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Political

سیاسی

له پیشرو خپرونی نه

۱۰/۱۰/۱۳

اوس نو افغانستان د جگړې اصلي پلور دی

له عراقي خاورې څخه پنځه نوي زره امریکایي سرتیري هغه وخت رابهر شول چې د دې هیواد ولسمشر بارک اوباما د اگست په یو دیرشمه نیټه په عراق کې په اصطلاح د امریکا د جگړه ایز ماموریت پای ډاگیزه کړه. اوباما د هغه میز له شا دا ټکی اعلام کړ چې سلف یې د دوه زره دریم کال د مارچ په شلمه نیټه د عراقي خاورې په لور د امریکا د ستر جنګي ماشین د ورځوځیدلو اعلام کړی و. که څه هم چې ویل کېږي امریکا خپله وروستی جگړه ایزه لوا کور ته راستنه کړې ده خو اوس هم په عراق کې نژدې پنځوس زره سرتیري او سمندري ځواک لري چې د امریکایي چارواکو په وینا، عراقي امنیتي چارواکو سره به د "مستشار" او مرستندویانو په توګه کار کوي. په داسې حال کې چې همدا اوس هم په عراق کې د افغانستان پرتله ډیر ولسي وګړي د چاودنو او ډزو په نتیجه کې خپل ژوند له لاسه ورکوي خو له ستراتیژیک پلوه د امریکا په پوځي تګلارې کې دا اوبنتون په دې معنا دی چې افغانستان تر بل هر وخت د جگړې اصلي محراق ګرځیدلی دی. اوباما تر ولسمشر کیدلو وار د مخه په ډاګه کړې وه چې د افغانستان جگړه به د هغه بهرنۍ تګلارې ټاکنوکي برخه وي او په دې لړ کې به تر بل هر وخت زیات امریکایي سرتیري افغانستان ته واستوي او همداسې هم وشوه ځکه چې اوس مهال څه باندې نوي زره امریکایي سرتیري زموږ هیواد کې په داسې جگړه کې ښکېل دي چې پایله یې نه تر سترګو کېږي او ورځ تر بلې زموږ د هیواد ملي ښیرازه شکوي او افغانان د غم پر بڼه کښیږي.

په لومړي سر کې د جورج بوش او ټوني بلیر د ادارو چارواکو او لویو کمپنیو پورې تړلي رسنیو نړیوالو ته په یوه خوله د عراق د ډله ایزې وژنې د وسلو په وړاندې "څېړندارۍ" ورکاوه او ټول یې د دې ټکي منلو ته اړ ویستل چې "نړیواله ټولنه" وړاندې له دې چې اوبه له ورځه اوږي، باید د عراقي ګواښ د خپلو لپاره ګام پورته کړي. همدا وه چې د امریکا د وخت د بهرنیو چارو وزیر او د خلیج د لومړۍ جگړې په موده کې د امریکایي پوځ لوی درستیز کولن پاول د ملګرو ملتونو د امنیت شورا د غونډې په ترڅ کې مضحکه ډرامه تمثیل کړه او د عراق د بیولوژیکي او کیمیاوي وسلو د توکيو د "بیلګو" په وړاندې کولو سره یې د عراقي ګواښ په هکله ګني د نړۍ د عامه افکارو اقتناع لاس ته راوړله. د عراق له نیواک څخه د اووه کلونو په تیریدو سره اوس هم متحد ایالتونو نشي

کولای د عراق د ډله ایزو وژنو د وسلو په تړاو د هغه کوچني بوتل په اندازه شواهد هم نری ته ور په گوته کړي چې کولن پاول د امنیت شورا په غونډه کې وړاندې کړي ول.

د متحدو ایالتونو په لاس د عراق د نیواک اووه پر له پسې کلونو گڼ شمیر بورنونکي میراثونه هم د تاریخ په پاڼو کې ثبت کړي دي: تر بل هر څه، د دې نیواک د انساني ناورین ابعاد د ابو غریب مخوف زندان بیانولی شي، او هغه نژدې دوه لکه عراقیان چې له ژونده یې برخې شوي دي او یا د عراق هغه مادي او معنوي لاس ته راوړني چې د دې جگړې د اور په لمبو کې لو لپه شوي دي. دا جگړه چې تر اوسه یې امریکا د ترسره کولو لپاره د اته سوه ملیاردو ډالرو بیه پرې کړې ده، د عراق د بډایه موزیمونو په لوت او لوټه کیدلو سره پیل شوه، چې د وتلي لیکوالي ناومي کلاین په وینا دا د عراق د اقتصاد د لوټمار سمبولیکه ننداره وه. دا هم بې له شکه چې د امریکا اقتصادي کرکیچ د دې لامل گرځیدلی دی چې امریکا دې دمگړۍ په عراق کې خپل پوځي حضور یوازې هغه برید ته محدود کړي چې خپلې گټې خوندي وساتي.

دا لومړی وار نه دی چې امریکا په عراق کې د جگړه ایز ماموریت پای اعلاموي. بوش هم د دوه زره دریم کال د مې په شلمه نیټه په عراق کې د جگړې د اصلي پړاو پای اعلام کړ خو وروسته په ډاگه شوه چې دا تازه د جگړې پیلامه وه او داسې پړاو هم راوړسید چې په عراق کې د امریکا نژدې دوه سوه زره سرتیري په پراخې جگړې کې بنسټول شول. هغه مهال بوش د ابراهام لینکلن د جهاز وړونکي بیړۍ پر عرشي امریکایي سرتیرو ته د جگړې د پای په زیري ورکولو سره وویل چې امریکایي سرتیرو بغداد ته د رسیدلو لپاره د عراق خاوري ۵۰۰ کیلومتره داسې چټک تر پېشو لاندې کرل چې د نړۍ تاریخ کې یې ساری نه و لیدل شوی. بوش په وینا کې سرتیرو ته زیاته کړه چې تاسو نری ته د امریکا د وسله وال ځواک مهارت او د مت زور ور په گوته کړ. د بوش له وینا سره سم، گویا ټوله نری باید د امریکا له هیبت او شامت څخه ولرزیږي او گڼې د نړۍ گوت گوت یې غلیم دی. د بوش وینا د امریکا له هغه پوځي دکترین سره اړخ لگوي چې د سړي جگړې د مودې په پای کې چې هومره سره هم نه وه او په ترڅ کې یې کوریا، ویتنام، لائوس، کامبوج، افغانستان، ایران او عراق او نورې سیمې د جگړو شاهدې وې، امریکایي پوځي کارپوهانو به تل دا ویله چې امریکا دې د دوه سیمه ایزو جگړو د جوخت بنسټلیا لپاره چمتو وي چې اشاره یې عمدتاً د عراق او شمالي کوریا شا و خوا سیمو ته وه.

د عراق په زړه کې د پنځه سوه ملیاردو بشکو تیلو خوندي زیرمو څخه زره شکول هغه څه نه دي چې د امریکا تاریخ یې گواهي ورکړي. دمگړۍ، عراق د ورځې څه باندې دوه میلیونه بشکې تیل صادروي چې د گټې ستره برخه یې د زمري د برخې په څیر د زبرځواک په برخه کیږي. متحد ایالتونه چې له لومړي سره د فرانسې او آلمان له مخالفت سره مخ وو، د عراق د غنایمو په ویش کې میم زر ما ټوله زما وکړه او آن د بریتانیا په څیر د سمڅي یار یې هم تش لاس وشړو چې له امله یې بریتانیا خپل سرتیري له عراق نه په شا کرل او کارگر گوند توني بلیر د واک له گدۍ بنسټه او گورډن براون یې ځایناستی شو. متحد ایالتونو چې د انرژي د زیرمو لپاره نه ماتیدونکي تنده لري، هر هغه ځای ته چې د انرژي زیرمې په کې خوندي وي، لښکرې لیږلي او په دې لړ کې د نړۍ په ۱۵۰ هیوادونو کې یې شا و خوا دوه میلیونه سرتیري پراته دي.

دا هر څه په داسې وخت کې ترسره کیږي چې د ناټو مشر قوماندان امریکایي جنرال دیوید پتریبوس په ډاگه کړه چې جگړې په افغانستان کې تر بل هر وخت زیات زور اخیستی دا ځکه چې اوس هغه ټول دیرش زره تازه دم سرتیري افغانستان ته رارسیدلي چې اوباما یې د تیر کال په سپتمبر میاشت کې د راستولو هوډ کړی و.